

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ**

Bydgoszcz, dnia 30 września 2019 r.

Znak: RBG.440.6.2018.PS

**WERSJA JAWNA - INFORMACJE STANOWIĄCE TAJEMNICĘ PRZEDSIĘBIORSTWA ORAZ INNE
INFORMACJE PRAWNIE CHRONIONE OZNACZONO [***]**

Decyzja nr RBG - 14/2019

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 67 ze zm.) - po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową wobec przedsiębiorcy Rauch Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Przeworsku

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

po uprawdopodobnieniu stosowania przez Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową polegających na:

1. wskazaniu w umowach z dostawcami sposobu ustalenia ceny za skupowane owoce przy użyciu niejasnych kryteriów, uniemożliwiających dostawcy określenie jej wysokości, co może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 67 ze zm.),
2. nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone owoce, polegającym na przekraczaniu umownych terminów płatności, co może stanowić nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 6 w zw. z art. 7 ust. 2 i ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 67 ze zm.),

wobec poniższych dostawców owoców: [***]

—
—
—
—
—

- 3) *Możliwość ich zawarcia najpóźniej 14 dni przed pierwszą dostawą produktów. Umowa mogłaby zostać podpisana również w późniejszym terminie, jeśli Producent wyjdzie z taką inicjatywą;*
- 4) *W przypadku umów z lit. a) - c) - w treści umowy - postanowienia skracające umowne terminy płatności; zapłata za produkty będzie następowała niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia faktury przez Producenta;*
- 5) *W przypadku umów z lit. a) - b) - w treści umowy - postanowienie, zgodnie z którym Producent będzie miał prawo do zweryfikowania przez niezależne laboratorium niekorzystnych dla siebie wyników badań laboratoryjnych produktów rolnych (żądanie dodatkowych badań) w celu uwolnienia się od odpowiedzialności opisanej w umowach; końcowy koszt dodatkowych badań poniesie ta strona, dla której wyniki tych badań okażą się niekorzystne;*
- 6) *W przypadku umów z lit. a) - c) - w treści umowy - postanowienie, zgodnie z którym w przypadku braku osiągnięcia porozumienia co do ceny produktów rolnych objętych ofertą, Producent będzie miał prawo rezygnacji z dokonania konkretnej dostawy, (co w umowie określone zostanie jako prawo odstąpienia od dostawy, której dotyczy oferta); Producent będzie wówczas uprawniony do dokonania dostawy na rzecz dowolnie wybranego podmiotu trzeciego bez ponoszenia żadnych negatywnych konsekwencji umownych.*

II. Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do zwiększenia udziału kontraktacji w łącznych zakupach. W następnych latach Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do zwiększania kontraktacji od Producentów, tak aby udziały Producentów w zakupach na poszczególne lata wzrosły następująco:

do 2020 r. - o min. 2 punkty procentowe

do 2021 r. - o min. 4 punkty procentowe

do 2022 r. - o min. 6 punkty procentowe

względem udziałów w 2018 r.

III. Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do zorganizowania i przeprowadzenia dla Producentów w okresie styczeń 2020 r. - kwiecień 2020 r., szkoleń informacyjnych, promujących i wyjaśniających (w łącznej liczbie 4 - po jednym w każdym zakładzie) w zakresie praw i obowiązków Producentów wynikających z umów z Rauch Polska sp. z o.o., w szczególności obowiązujących terminów płatności oraz w zakresie usprawnienia komunikacji, w szczególności dotyczącej przekazywania dokumentów księgowych oraz zmian w zakresie fakturowania; szkolenia te mają na celu możliwie jak największe skrócenie faktycznego terminu płatności dla Producentów.

O dacie i miejscu szkoleń Producenci będą poinformowani w sposób dotychczas zwyczajowo przyjęty i stosowany w Spółce, tj. w sposób telefoniczny lub e-mailowy oraz poprzez wywieszenie ogłoszeń w powszechnie dostępnych miejscach, w tym na tablicach informacyjnych, w poszczególnych zakładach produkcyjnych:

*Przemysłowa 13A, 09-100 Płońsk,
Generała Antoniego Chruściela 13, 37-200 Przeworsk,
Kluczkowice-Osiedle 6, 24-300 Opole Lubelskie,
Armii Krajowej 31, 17-300 Siemiatycze.*

- IV. *Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do zorganizowania wewnętrznego monitorowania płatności - monitoring będzie dokonywany cyklicznie, co najmniej dwa razy w miesiącu, we wszystkich 4 zakładach produkcyjnych Spółki. Rauch Polska Sp. z o.o. wyznaczy pracownika Działu Zakupów do monitorowania wpływu faktur we wszystkich 4 zakładach Spółki, weryfikacji płatności i kontaktu z Producentami.*
- V. *Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do przeprowadzenia wewnętrznego audytu terminowości płatności faktur obejmującego okres od 12 lipca 2017 r. do dnia wydania decyzji przez Prezesa UOKiK. Audyt będzie polegał na sporządzeniu zestawienia wszystkich transakcji i ustaleniu, czy wystąpiły przypadki przekroczeń terminów płatności. Zestawienie będzie zawierać w szczególności:*
- 1. datę doręczenia faktury Spółce przez kontrahenta,*
 - 2. datę, w której płatność winna zostać zrealizowana zgodnie z obowiązującą strony umową,*
 - 3. datę dokonania przez Spółkę płatności,*
 - 4. długość opóźnienia w płatności (jeżeli takowe opóźnienie wystąpiło).*
- VI. *W przypadku stwierdzenia, że płatność nie została jeszcze uregulowana lub terminy zapłaty należności z tytułu dostarczonego towaru były dłuższe niż terminy płatności określone w obowiązującej strony umowie, Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do wypłacenia kontrahentom ustawowych odsetek za opóźnienie.*

nakłada się na Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku obowiązek wykonania Zobowiązania w terminie:

- miesiąca od dnia uprawomocnienia się decyzji w zakresie punktu I,
- do dnia 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2022 r., odpowiednio dla każdego roku, w zakresie punktu II,
- do dnia 30 kwietnia 2020 r. w zakresie punktu III,
- miesiąca od dnia uprawomocnienia się decyzji w zakresie punktu IV,
- do dnia 31 grudnia 2019 r. w zakresie punktu V,
- do dnia 31 marca 2020 r. w zakresie punktu VI.

II. Na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku obowiązek przekazania informacji o stopniu realizacji zobowiązań nałożonych w pkt I sentencji niniejszej decyzji poprzez:

1. przedłożenie wzorców umownych „Umowa kontraktacji owoców i warzyw producent” - dla rolników indywidualnych, „Umowa kontraktacji owoców Grupy Producentkie, Zrzeszenia, Spółdzielnie”, „Umowa kontraktacji warzyw Producent” stosowanych przez Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku wraz z przykładowymi umowami zawartymi z dostawcami owoców przez ww. spółkę (po 5 umów z każdego wzorca) - w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji,
2. przedłożenie informacji Spółki o procentowym udziale kontraktacji w łącznych zakupach Spółki w danym roku, w terminie do 10 stycznia roku następnego, tj.

odpowiednio do 10 stycznia 2020 r. za 2019 r., do 10 stycznia 2021 r. za 2020 i do 10 stycznia 2022 r. za 2021 r.

3. przedłożenie programu szkoleń oraz listy uczestników 4 szkoleń, o których mowa pkt. III Zobowiązania - w terminie do 15 maja 2020 r.,
4. przedłożenie informacji dotyczącej wprowadzenia wewnętrznego monitorowania płatności, w szczególności wskazanie sposobu funkcjonowania monitorowania oraz pracowników Spółki odpowiedzialnych za jego funkcjonowanie w zakładach Spółki - w terminie 2 miesiące od dnia uprawomocnienia się decyzji,
5. przedłożenie wyników audytu płatności za skupione owoce wraz z zestawieniem płatności, w którym wskazane będą przypadki nieuregulowania należności, bądź przekroczenia terminu płatności przez Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku - w terminie do 10 stycznia 2020 r.,
6. przedłożenie dowodów dokonania zapłaty należności głównej wraz z odsetkami, zgodnie z pkt. V i VI Zobowiązania - w terminie do 10 kwietnia 2020 r.

Uzasadnienie

W dniu 8 września 2017 r. - postanowieniem nr RBG - 53/2017 - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: **Prezes UOKiK, Prezes Urzędu**) wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku z działaniami podmiotów zajmujących się skupem lub przetwarzaniem owoców, w szczególności jabłek, w zakresie skupu, dalszej odsprzedaży oraz przetwarzania jabłek mogło nastąpić naruszenie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.

W toku postępowania wyjaśniającego Prezes UOKiK wezwał Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku (dalej: Rauch Polska, Spółka, Przedsiębiorca) do złożenia wyjaśnień dotyczących działalności Spółki związanej ze skupem jabłek, w szczególności zachowania terminów płatności za skupione jabłka przemysłowe.

Pismem z dnia 12 marca 2018 r. Spółka odpowiedziała na wezwanie, przedstawiając żądane dokumenty oraz przedkładając wyjaśnienia dotyczące skupu jabłek przemysłowych.

Postanowieniem nr RBG - 28/2018 z dnia 4 czerwca 2018 r. Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy wobec dostawców warzyw i owoców, w szczególności truskawki, porzeczki czarnej i czerwonej, borówki amerykańskiej, aronii i maliny, są stosowane praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową w rozumieniu przepisów wyżej powołanej ustawy, co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.

W toku postępowania skierowano do Przedsiębiorcy wezwanie z dnia 10 września 2018 r., w którym zwrócono się o wzory umów stosowanych przez Spółkę w 2017 i 2018 r. Pismem z dnia 19 września 2018 r. Rauch Polska odpowiedział na przedmiotowe wezwanie, załączając wzory umów.

W dniu 10 grudnia 2018 r. Prezes UOKiK wydał postanowienie nr RBG - 59/2018 o wszczęciu wobec Rauch Polska postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową o sygn. RBG.440.6.2018.PS. W toku postępowania Prezes UOKiK wezwał Przedsiębiorcę do przedłożenia umów oraz listy transakcji skupu owoców przeprowadzonych z dostawcami owoców wymienionymi w sentencji decyzji w 2017 i 2018 r. oraz do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów.

Pismem z dnia 25 stycznia 2019 r. Rauch Polska ustosunkował się do zarzutów zawartych w postanowieniu nr RBG - 59/2018 oraz przedłożył żądane dokumenty. W toku postępowania Prezes UOKiK wezwał Spółkę do przedłożenia wykazu transakcji nabycia owoców w 2019 oraz przedłożenia faktur za dostawy owoców wykonane w latach 2017-2019 do Przedsiębiorcy. Rauch pismem z dnia 31 maja 2019 r. złożył wyjaśnienia oraz przedłożył żądane dokumenty.

Z inicjatywy Rauch Polska w dniu 14 czerwca 2019 r. odbyło się spotkanie, w trakcie którego Przedsiębiorca przedstawił wstępną propozycję zobowiązania do zaniechania zarzucanych praktyk i usunięcia ich skutków. Na spotkaniu omówiono stanowiska Prezesa UOKiK oraz Strony postępowania dotyczące treści zobowiązania.

Pismem z dnia 12 sierpnia 2019 r. Rauch Polska przedstawił propozycję zobowiązania do zaniechania praktyk i usunięcia skutków naruszeń, która została przyjęta przez Prezesa UOKiK.

Pismem z dnia 9 września 2019 r. Prezes UOKiK poinformował Stronę o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się w tym zakresie. Rauch nie skorzystał z tego prawa.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Rauch Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Rauch Polska sp. z o.o. z siedzibą w Przeworsku jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000424473. Rauch Polska jest częścią europejskiej grupy kapitałowej należącej do spółki Rauch Fruchtsafte GmbH (Niemcy), która jest jedynym udziałowcem Spółki.

Przedmiotem przeważającej działalności przedsiębiorcy jest produkcja soków. Grupa kapitałowa Rauch Fruchtsafte GmbH to jeden z największych producentów soków owocowych w Europie. Obok produkcji soków, spółka zajmuje się przetwórstwem owoców oraz produkcją półproduktów z owoców, w szczególności koncentratu owocowego, a także produkcją opakowań do soków i napojów. Spółka nabywa owoce od dostawców, co potwierdziła, przedstawiając listę dostawców wraz z wielkością obrotów netto z poszczególnymi dostawcami w 2017 r.

Dowód: Lista dostawców Rauch Polska sp. z o.o. wraz z obrotem netto powyżej 50 tys. zł w 2017 r. (k. 25-27, 58-65), umowy zawarte z dostawcami wymienionymi w sentencji decyzji wraz z aneksami (k. 549-852).

Wobec powyższego, Spółka spełnia przesłanki definicji nabywcy określone w art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 67 ze zm., dalej: ustawa o przewadze kontraktowej lub u.p.n.w.p.k.), tj. przedsiębiorcy,

który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia. Spółka osiągnęła w 2017 r. obrót w wysokości 249 418 682,36 zł.

Dowód: Wydruk z KRS spółki Rauch Polska sp. z o.o. z 11 stycznia 2019 r. (k. 484-485), Rachunek zysków i strat Rauch Polska sp. z o.o. za 2017 r. (k. 861, s. 2).

Dostawcy owoców

Zgodnie z przedstawioną przez Rauch Polska listą dostawców, przedsiębiorca skupował w 2017 r. owoce, w tym owoce miękkie oraz jabłka przemysłowe, od [***] dostawców, których obrót ze Spółką przekroczył 50 tysięcy złotych. Każdy dostawca wymieniony w sentencji niniejszej decyzji zawarł ze Stroną umowę, której przedmiotem była dostawa owoców.

Dowód: Lista dostawców Rauch Polska sp. z o.o. wraz z obrotem netto powyżej 50 tys. zł w 2017 r. (k. 25-27, 58-65), umowy zawarte z dostawcami wymienionymi w sentencji decyzji wraz z aneksami (k. 549-852).

W okresie objętym niniejszym postępowaniem Spółka, nabywała owoce na podstawie umów formułowanych według różnych wzorców umownych. W sezonie 2017 Rauch Polska korzystał ze wzorców umowy dostawy, umowy jednorazowego nabycia owoców oraz wzorców umowy kontraktacji dla owoców tradycyjnych oraz owoców EKO. W sezonie 2018 Spółka zawierała umowy na podstawie wzorców umowy dostawy dla owoców tradycyjnych oraz owoców EKO, wzorców umowy kontraktacji na owoce tradycyjne oraz owoce EKO, a także na podstawie wzorca umowy o współpracy w zakresie prowadzenia skupów owoców.

*Dowód: Wzorzec umowy dostawy owoce 2017 (k. 67-68),
Wzorzec umowy jednorazowej ogólnej 2017 RR (k.131-132),
Wzorzec umowy jednorazowej ogólnej 2017 (k. 148-149),
Wzorzec umowy kontraktacji owoce EKO 2017 (k. 163-164),
Wzorzec umowy kontraktacji owoce producent 2017 (k. 173-174),
Wzorzec umowy dostawy owoce 2018 (k. 247-248),
Wzorzec umowy kontraktacji owoce producent 2018 (k.331-333),
Wzorzec umowy dostawy skupy i firmy handlowe EKO 2018 (k.406-407),
Wzorzec umowy dostawy owoce EKO 2018 (k.420-421),
Wzorzec umowy kontraktacji owoce i warzywa EKO 2018 (k.432-434),
Wzorzec umowy o współpracy w zakresie prowadzenia skupów owoców (k.455-457).*

Wszyscy dostawcy wymienieni w sentencji niniejszej decyzji zawarli ze Stroną umowę, której przedmiotem było zbycie owoców. Niektórzy dostawcy zawierali z Rauch Polska więcej niż jedną umowę w danym sezonie. Analiza zgromadzonego materiału wskazuje, że 18 z 19 dostawców zawarło ze Spółką w 2017 r. umowę dostawy. Z kolei jeden dostawca zawarł z Rauch umowę kontraktacji. Wszyscy dostawcy wymienieni w sentencji decyzji zawarli umowy na podstawie wzorca umownego.

*Dowód: wzorzec umowy dostawy owoce 2017 (k. 67-68),
wzorzec umowy kontraktacji owoce producent 2017 (k. 173-174),
wzorzec umowy dostawy owoce 2018 (k. 247-248),
wzorzec umowy kontraktacji owoce producent 2018 (k.331-333),
umowy zawarte z dostawcami wymienionymi w sentencji decyzji wraz z aneksami (k. 549-852).*

Wskazani w sentencji decyzji dostawcy to podmioty wybrane przez Prezesa UOKiK spośród dostawców Rauch Polska. Każdy z ww. dostawców w 2017 r. w relacjach z Przedsiębiorcą osiągnął łączną wartość obrotów netto na poziomie powyżej 50 tys. zł. Dostawcy wymienieni w sentencji niniejszej decyzji to osoby fizyczne, spółki prawa handlowego oraz spółka cywilna prowadzące działalność w zakresie produkcji rolnej lub nabywania i dalszej odsprzedaży produktów rolnych i spożywczych.

Dowód: Lista dostawców Rauch Polska sp. z o.o. wraz z obrotem netto powyżej 50 tys. zł w 2017 r. (k. 25-27, 58-65),

Sposób ustalenia ceny w umowie dostawy oraz umowie kontraktacji

Jak wskazano powyżej, dostarczanie owoców przez dostawców wymienionych w sentencji decyzji do Rauch Polska odbywało się na podstawie umów zawieranych w oparciu o wzorce umowne przygotowywane przez Spółkę. Zawarcie umowy odbywało się poprzez adhezyjne przystąpienie przez dostawcę do umowy. Ustaleniu podlegały wyłącznie rodzaj i ilość owoców w tonach, zakład produkcyjny, do którego zostaną one dostarczone oraz czas trwania umowy.

Oba wzorce umowne zobowiązywały dostawców do dostarczenia wskazanej w umowie ilości owoców w oparciu o zamówienia szczegółowe, które precyzowały warunki, w szczególności cenę i termin dostawy.

Zgodnie z § 3 ust. 2 wzorca umowy dostawy Rauch Polska zobowiązywał się do zapłaty wynagrodzenia, ustalanego w odniesieniu do poszczególnych dostaw w formie dopuszczalnej przepisami prawa. „Cena ta będzie ustalana przez Strony w ramach zasady swobody kontraktowania, w sposób nie naruszający interesów żadnej ze stron”. Analogiczne postanowienie zostało zawarte we wzorcu umowy kontraktacji.

Cena, o której mowa powyżej, uwzględnia jakość produktów rolnych dostarczanych w danej dostawie, termin dostawy czy też warunki rynkowe (m. in. wielkość popytu i podaży) obowiązujące w dniu zawierania Zamówienia szczegółowego (§ 3 ust. 3 wzorca umowy dostawy oraz wzorca umowy kontraktacji).

*Dowód: wzorzec umowy dostawy owoce 2017 (k. 67-68),
wzorzec umowy kontraktacji owoce producent 2017 (k. 173-174),
wzorzec umowy dostawy owoce 2018 (k. 247-248),
wzorzec umowy kontraktacji owoce producent 2018 (k.331-333),
umowy zawarte z dostawcami wymienionymi w sentencji decyzji wraz z aneksami (k. 549-852).*

Ustalono, że cena zakupu ustalana była na ostatnim etapie realizacji umów w chwili zamówienia szczegółowego przed dostawą. Dostawca w momencie podpisywania umowy nie znał ceny, po której będzie sprzedawał owoce.

Opóźnienia w płatnościach

Zgodnie z umowami, termin płatności za dostarczone owoce wynosił 14 dni od daty wykonania dostawy dla dostawców, którzy zawali umowę kontraktacji, natomiast w przypadku dostawców, którzy zawarli umowę dostawy termin 14 dni liczony był od daty dostarczenia Spółce prawidłowo wystawionej faktury VAT.

Dowód: umowy zawarte z dostawcami wymienionymi w sentencji decyzji wraz z aneksami (k. 549-852).

Przed wszczęciem postępowania (w toku postępowania wyjaśniającego) Strona wraz z pismem z dnia 12 marca 2018 r. przedłożyła listę transakcji, z której wynikało, że nie uiściła w terminie wynagrodzenia za owoce dostarczone przez dostawców wymienionych w sentencji decyzji, co uprawdopodobniało, że Rauch Polska stosuje praktykę polegającą na nieregulowaniu w terminie należności za nabyte owoce.

Dowód: Lista transakcji - załącznik do pisma z dnia 12 marca 2018 r. (k. 28-51).

W toku postępowania wezwano Spółkę do przedłożenia zaktualizowanej listy transakcji z podmiotami wymienionymi w sentencji decyzji w 2017 i 2018 r. Analiza przedłożonego zestawienia uprawdopodobnia, że Spółka w sposób nieterminowy regulowała swoje zobowiązania względem dostawców. Opóźnieniami w płatnościach dotknięte było 34% wszystkich dostaw wykonanych na rzecz Spółki w 2017 r. i 16% dostaw w 2018 r. Opóźnienia w płatnościach w 2017 r. przekraczały nawet 40 dni, podczas gdy w 2018 r. wynosiły kilka bądź kilkanaście dni.

Dowód: Lista transakcji - załącznik do pisma z dnia 25 stycznia 2019 r. (k. 486-498).

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Zgodnie z art. 1 ustawy o przewadze kontraktowej, Prezes UOKiK podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem praktykom nieuczciwie wykorzystującym przewagę kontraktową w celu ochrony interesu publicznego.

Interes publiczny dotyczy ogółu, nieokreślonej z góry liczby osób. Jego naruszenie zachodzi głównie wtedy, gdy działaniem danego przedsiębiorcy zagrożony jest interes ogólnospołeczny lub szerszy krąg uczestników rynku. Przy ocenie interesu publicznoprawnego należy mieć na względzie skutki, jakie dana praktyka wywołuje lub może wywołać na rynku. Interes publiczny ocenia się w każdej sprawie indywidualnie. Działanie w interesie publicznym oznacza więc działanie w interesie ogółu, nie zaś w interesie poszczególnych podmiotów np. poszczególnych przedsiębiorców¹. Interes publiczny, o którym mowa w ustawie o przewadze kontraktowej powinien być interpretowany w odniesieniu do *ratio legis* tej ustawy, którym jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju, jak również konkurencyjności przedsiębiorstw sektora produkcji rolnej i spożywczej.

Interes publiczny wyraża się w niniejszej sprawie przede wszystkim w skali stosowanych praktyk. Rauch Polska jest znaczącym podmiotem na rynku skupu owoców. Posiada on 5 zakładów znajdujących się w południowo-wschodniej części kraju. Niekorzystne skutki praktyk Strony dotyczą zatem szerokiego kręgu podmiotów. Mają one wpływ na każdego dostawcę związanego umową z Przedsiębiorcą niezależnie od tego, czy jego sytuacja była badana w ramach niniejszego postępowania. Podmioty wymienione w sentencji niniejszej decyzji, w stosunku do których stosowana jest praktyka nieuczciwie wykorzystująca przewagę kontraktową ze strony Rauch Polska, działają przede wszystkim w formie skupów owoców i posiadają swoich kontrahentów, od których nabywają owoce (przeciętnie

¹ Wyrok SOKiK w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt XVII AmA 163/11, Legalis nr 1315682.

kilkudziesięciu). Nierealizowanie płatności przez Rauch Polska może utrudniać, a w skrajnych przypadkach uniemożliwiać regulowanie należności przez dostawców względem swoich kontrahentów.

Powyższe prowadzi do wniosku, iż praktyka Strony może oddziaływać nawet na kilkaset podmiotów. Nie można zapominać również o fakcie, że wzorce umowy kwestionowane przez Prezesa Urzędu stosowane są w umowach zawieranych ze wszystkimi dostawcami owoców do Rauch Polska. Brak wymienienia ich w ramach postępowania nie oznacza, że ww. praktyka w stosunku do nich nie zachodzi. Zmiana praktyki Strony odniesie zatem skutek nie tylko względem dostawców wymienionych w sentencji niniejszej decyzji, ale również względem wszystkich dostawców, zawierających umowy na podstawie kwestionowanych wzorców umownych.

Decyzja Prezesa UOKiK pełni również funkcję prewencyjną, wskazując podmiotom działającym na rynku, jakie zachowania są sprzeczne z ustawą o przewadze kontraktowej i nie powinny mieć miejsca. Niedostosowanie się pozostałych uczestników rynku naraża ich na zarzuty ze strony Prezesa UOKiK i nałożenie kary pieniężnej.

W związku z powyższym, z uwagi na ochronę interesu publicznego, o którym mowa w art. 1 u.p.n.w.p.k., konieczne było przeprowadzenie postępowania w sprawie nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej.

Przesłanki stosowania ustawy

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte postanowieniem Prezesa UOKiK nr RBG - 59/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2203, dalej zwana: ustawą zmieniającą) **do postępowań wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe**. Przepisy ustawy w zmienionym brzmieniu weszły w życie w dniu 11 grudnia 2018 r. Ze względu na powyższe, niniejsze postępowanie prowadzone było w oparciu o stan prawny obowiązujący w dniu jego wszczęcia, tj. bez uwzględnienia późniejszych zmian dokonanych ustawą zmieniającą.

Zgodnie z art. 2 u.p.n.w.p.k., w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ww. ustawy z dnia 4 października 2018 r., jej postanowienia stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych, zwanych dalej „umowami”, z wyłączeniem dostaw bezpośrednich w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, zawieranych między nabywcami tych produktów a ich dostawcami, jeżeli:

- 1) łączna wartość obrotów między nimi w roku wszczęcia postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową lub w którymkolwiek z 2 lat poprzedzających rok wszczęcia postępowania przekracza 50 000 zł oraz
- 2) obrót, o którym mowa w art. 33 ust. 1, nabywcy albo dostawcy, który stosował praktykę nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową, a w przypadku gdy należy on do grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, obrót tej grupy, w roku poprzedzającym rok wszczęcia postępowania, o którym mowa w pkt 1, przekracza 100 000 000 zł.

Pod pojęciem dostawcy należy rozumieć przedsiębiorcę, który wytwarza lub przetwarza produkty rolne lub spożywcze lub odpłatnie zbywa je nabywcy, natomiast pod pojęciem nabywcy przedsiębiorcę, który bezpośrednio lub pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia (art. 5 pkt 1 i 2 u.p.n.w.p.k.).

W zakresie pojęcia produktu rolnego lub spożywczego ustawodawca odsyła do definicji środka spożywczego w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463). Produktami rolnymi lub spożywczymi są jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać. Środek spożywczy obejmuje napoje, gumę do żucia i wszelkie substancje, łącznie z wodą, świadomie dodane do żywności podczas jej wytwarzania, przygotowania lub obróbki. Definicja ta obejmuje także wodę zgodną z normami określonymi zgodnie z art. 6 dyrektywy 98/83/WE i bez uszczerbku dla wymogów dyrektyw 80/778/EWG i 98/83/WE. Jednocześnie wprowadzono katalog substancji oraz rzeczy, które nie są środkami spożywczymi, który dotyczy:

- a) pasz,
- b) zwierząt żywych, chyba że mają być one wprowadzone na rynek do spożycia przez ludzi,
- c) roślin przed dokonaniem zbiorów,
- d) produktów leczniczych w rozumieniu dyrektyw Rady 65/65/EWG i 92/73/EWG,
- e) kosmetyków w rozumieniu dyrektywy Rady 76/768/EWG,
- f) tytoniu i wyrobów tytoniowych w rozumieniu dyrektywy Rady 89/622/EWG,
- g) narkotyków lub substancji psychotropowych w rozumieniu Jedynej konwencji o środkach odurzających z 1961 r. oraz Konwencji o substancjach psychotropowych z 1971 r.,
- h) pozostałości i zanieczyszczeń.

Zgodnie z art. 6 ustawy o przewadze kontraktowej, zakazane jest nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k. (w brzmieniu nieuwzględniającym zmiany dokonanej ustawą zmieniającą), pod pojęciem przewagi kontraktowej, należy rozumieć sytuację:

- nabywcy względem dostawcy, w której dla dostawcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości zbycia produktów rolnych lub spożywczych do innych nabywców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść nabywcy, albo
- dostawcy względem nabywcy, w której dla nabywcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości nabycia produktów rolnych lub spożywczych od innych dostawców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść dostawcy.

Należy zaznaczyć, iż samo posiadanie przewagi kontraktowej nie jest zakazane. Zabronione jest jedynie jej nieuczciwe wykorzystywanie. O takim zaś można mówić

wówczas, gdy jest ono sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo taki interes narusza (art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.). W ustawie wskazano, iż nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej polega w szczególności na:

- 1) nieuzasadnionym rozwiązaniu umowy lub zagrożeniu jej rozwiązaniem;
- 2) przyznaniu wyłącznie jednej stronie uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia;
- 3) uzależnianiu zawarcia lub kontynuowania umowy od przyjęcia lub spełnienia przez jedną ze stron innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 4) nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności za dostarczone produkty rolne lub spożywcze.

Należy jednak zastrzec, iż jest to katalog otwarty, przykładowy, a form naruszeń można zidentyfikować znacznie więcej.

Produkt rolno-spożywczy

Zgodnie z art. 2 u.p.n.w.p.k., ustawę stosuje się do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych. Jabłka przemysłowe oraz owoce miękkie, zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 3 u.p.n.w.p.k., mieszczą się w definicji produktu rolno-spożywczego, w związku z czym umowy nabycia ww. produktów podlegają przepisom ustawy.

Progi obrotowe

Ustawa o przewadze kontraktowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 grudnia 2018 r. znajduje zastosowanie w przypadku, kiedy przedsiębiorca naruszający ustawę osiągnął w roku poprzedzającym wszczęcie postępowania z zakresu przewagi kontraktowej, obrót w wysokości przekraczającej 100 milionów złotych. Z materiału dowodowego wynika, iż Spółka osiągnęła w 2017 r. obrót w wysokości 249 418 682,36 zł.

Dowód: Wydruk z KRS spółki Rauch Polska sp. z o.o. z 11 stycznia 2019 r. (k. 484-485), Rachunek zysków i strat Rauch Polska sp. z o.o. za 2017 r. (k. 861, s.2).

Druga z przesłanek dotyczy obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę z dostawcami. Obrót ten musi przekraczać kwotę 50 tysięcy złotych w roku wszczęcia postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową lub w którymkolwiek z 2 lat poprzedzających. W toku postępowania wykazano, iż Rauch osiągnął z każdym z 19 wskazanych w sentencji niniejszej decyzji dostawców obrót netto przekraczający w 2017 r. kwotę 50 tysięcy złotych.

Dowód: Lista dostawców Rauch Polska sp. z o.o. wraz z obrotem netto powyżej 50 tys. zł w 2017 r. (k. 25-27, 58-65),

Powyższe dane wskazują, iż zostały spełnione przesłanki dotyczące progów obrotowych, o których mowa była w art. 2 pkt 1 i 2 u.p.n.w.p.k. w wersji obowiązującej na dzień wszczęcia niniejszego postępowania.

Przewaga kontraktowa

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją, przyjętą w dniu 4 października 2018 r., przewaga kontraktowa to

sytuacja nabywcy względem dostawcy, w której dla dostawcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości zbycia produktów rolnych lub spożywczych do innych nabywców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść nabywcy, albo sytuacja dostawcy względem nabywcy, w której dla nabywcy nie istnieją wystarczające i faktyczne możliwości nabycia produktów rolnych lub spożywczych od innych dostawców oraz występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść dostawcy.

Stosunek przewagi kontraktowej zachodzi zatem przy spełnieniu dwóch przesłanek. Pierwsza z nich dotyczy znacznej dysproporcji w potencjale ekonomicznym na korzyść podmiotu podejrzanego o stosowanie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Druga z przesłanek odnosi się do braku wystarczających i faktycznych możliwości zbycia produktów rolno-spożywczych innym nabywcom.

W przedmiotowej sprawie z uwagi na wydawanie decyzji w trybie art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., Prezes Urzędu **uprawdopodobnia** istnienie stosunku przewagi kontraktowej Rauch Polska względem dostawców.

W ocenie Prezesa UOKiK, pomiędzy Rauch Polska a dostawcami wymienionymi w sentencji zachodzi znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym. Dostawcy Spółki są podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą o zdecydowanie mniejszej skali niż Strona postępowania. Pozyskane w toku postępowania dane wskazują, że obrót Spółki osiągany w skali roku jest co najmniej kilkadziesiąt razy większy (Rauch Polska osiągnął w 2017 r. obrót w wysokości 249 418 682,36 zł). Potencjał ekonomiczny Przedsiębiorcy jest zatem zdecydowanie większy niż jego dostawców.

Drugim z elementów definicji przewagi kontraktowej jest brak wystarczających i faktycznych możliwości zbycia produktów rolnych lub spożywczych do innych nabywców. W doktrynie wskazuje się, iż połączenie obu kategorii koniunkcją powoduje, że dla ustalenia, iż nie zachodzi stosunek przewagi kontraktowej konieczne jest ustalenie, iż słabsza strona umowy posiada zarówno wystarczające jak i faktyczne możliwości zbycia swoich produktów innemu nabywcy.² Jeśli możliwości zbycia bądź nabycia produktów są tylko hipotetyczne (choćby hipotetycznie wystarczające) albo faktyczne, ale niewystarczające, to przesłanka w postaci braku faktycznych i wystarczających możliwości zbycia produktów innym nabywcom jest spełniona. Możliwości faktyczne obrotu produktami to możliwości rzeczywiste, realnie istniejące, a nie jedynie hipotetyczne, potencjalne.

Wystąpienie faktycznych i wystarczających możliwości zbycia produktów należy oceniać, mając na względzie całokształt sytuacji dostawcy. W ocenie Prezesa UOKiK, zebrany materiał dowodowy uprawdopodobnia, że dostawcy jabłka przemysłowego oraz owoców miękkich do Rauch Polska nie mieli w ocenianym okresie rzeczywistych i wystarczających możliwości przeniesienia całości dostaw realizowanych z Rauch Polska do innego nabywcy. Wielu pozostałych działających na rynku nabywców jabłek i owoców miękkich również ustalało ceny w oparciu o niejasne kryteria i w nieuzasadniony sposób wydłużało terminy

² A. Piszcz, Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Komentarz, Warszawa 2017.

płatności (stosowało długie terminy umowne lub nie dotrzymywało terminów zapłaty)³. Sprawiało to, że wprawdzie istniała w przedmiotowym okresie możliwość wyboru innego nabywcy, jednakże nie była ona wystarczająca w rozumieniu u.p.n.w.p.k.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe okoliczności uprawdopodobniają, iż pomiędzy Rauch Polska a dostawcami owoców wskazanymi w sentencji niniejszej decyzji, zachodzi stosunek przewagi kontraktowej, o którym mowa w art. 7 ust. 1 u.p.n.w.p.k.

Przesłanki wydania decyzji zobowiązującej z art. 27 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi

Zgodnie z art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 11 ust. 1, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań i określić termin wykonania tych zobowiązań.

Istota decyzji zobowiązującej polega na zawarciu *quasi*-porozumienia pomiędzy Prezesem UOKiK a przedsiębiorcą⁴. W doktrynie podkreśla się, że decyzja zobowiązująca stanowi jeden z najbardziej skutecznych mechanizmów będących w dyspozycji Prezesa UOKiK, których celem jest doprowadzenie działań przedsiębiorców do stanu zgodności z prawem. Przyczyną wysokiej skuteczności procedury zobowiązującej jest przede wszystkim proporcjonalne rozłożenie obciążeń i korzyści po obu stronach tej relacji administracyjno-prawnej. Każda ze stron, tj. Prezes UOKiK, jak i przedsiębiorca wnosi swoisty „wkład” w doprowadzenie do stanu zgodności z prawem, poświęcając z reguły pewne wartości, a w zamian zyskując inne⁵.

Analiza przepisu art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k. pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- uprawdopodobnienia w trakcie postępowania stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową;
- zobowiązania się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków;
- uznania przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonego przez przedsiębiorcę zobowiązania.

Ad A. Uprawdopodobnienie nieuczciwego wykorzystania przewagi kontraktowej przez Przedsiębiorcę.

³ Por. Raport z działań Prezesa UOKiK na rynku owoców - przewaga kontraktowa z dnia 11 grudnia 2018 r. (dostęp dnia 17 maja 2019 r.: https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=15026)

⁴ D. Miąsik (w:) T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009 r., s. 1048.

⁵ J. Sroczyński, *Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów: decyzja zobowiązująca (uwagi praktyczne oraz de lege ferenda)*, IKAR 1/2012, s.99

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi zakazuje w art. 6 u.p.n.w.p.k. nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy. Wykorzystywanie przewagi kontraktowej jest nieuczciwe, jeżeli jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi drugiej strony albo narusza taki interes (art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.).

Pojęcie **dobrych obyczajów** jest klauzulą generalną, nieposiadającą definicji normatywnej. Jak wskazuje doktryna i orzecznictwo, klauzule generalne to przepisy prawne, w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego zostaje przerzucona na organ stosujący prawo⁶. Istotą i funkcją klauzul generalnych w prawie cywilnym jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą - w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego - być według jakiegoś schematu mającego walor bezwzględny oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy⁷. Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny⁸. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to zasady uczciwego postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi jest nową regulacją, jednakże przedmiot ochrony można przyrównać do zakresu zastosowania ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1010, dalej: u.z.n.k.). Oba akty koncentrują się na regulowaniu zachowań przedsiębiorców, które mogą w sposób negatywny oddziaływać na ich kontrahentów. W związku z tym, w zakresie wykładni pojęcia dobrych obyczajów, zasadnym jest odwoływanie się do dorobku wypracowanego na gruncie u.z.n.k.

Pojęcie dobrego obyczaju na gruncie ustawy o przewadze kontraktowej nie zostało przez ustawodawcę zdefiniowane, w związku z czym określanie, czy badana praktyka nosi znamiona nieuczciwości wymaga ustalenia dobrego obyczaju w każdej konkretnej sprawie⁹. Ustawa o przewadze kontraktowej przyjmuje kryterium ekonomiczno-funkcjonalne „dobrych obyczajów”. Oznacza to, że rozstrzygając spór na tym tle należy uwzględniać wszystkie okoliczności faktyczne konkretnego przypadku, przede wszystkim gospodarcze oraz prawne. Nieodzwonne jest zatem rozważenie i wyważenie interesów stron, a także interesu publicznego. W tym kontekście, nie bez znaczenia jest ocena, jakie skutki przyniesie w przyszłości potraktowanie pewnego obyczaju, który znalazł odbicie w zachowaniu jednej strony (stron), jako zgodnego z dobrymi obyczajami albo z nimi

⁶ A. Wolter, „Prawo cywilne. Zarys części ogólnej”, wyd. VIII, Warszawa 1986, str. 83.

⁷ Orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1979 r., sygn. akt III CRN 59/79, niepubl.

⁸ Np. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 listopada 1991 r., sygn. akt I ACr 411/91, „Wokanda” 1992/4; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2003 r., sygn. akt II CKN 1097/00, Lex nr 78878; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2003 r., sygn. akt I CKN 473/01, Lex nr 80257; J. Szwaja [w:] „Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji - Komentarz”, Warszawa 2000, str. 122-133; R. Stefanicki, „Dobre obyczaje w prawie polskim”, „Przegląd Prawa Handlowego”, 2002/5.

⁹ A. Piszcz, op. Cit.

sprzecznego, co w konsekwencji przyczyni się do jego upowszechnienia, bądź też odwrotnie, do jego zwalczania¹⁰.

Jak podkreśla się w orzecznictwie, dobre obyczaje to normy moralne i obyczajowe w stosunkach gospodarczych (tzw. uczciwość kupiecka), a więc reguły znajdujące się poza ramami systemu prawa. Wyrażają się pozaprawnymi normami postępowania, którymi powinni kierować się przedsiębiorcy. Ich treści nie da się określić wiążąco w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tymi praktykami życia gospodarczego. Ocena określonego zachowania jako naruszającego dobre obyczaje pozostawiona jest orzecznictwu¹¹. Przy takim założeniu sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji i wywołania błędnego przekonania dostawcy. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające „*in minus*” od standardów postępowania.

Zagadnienia z zakresu ochrony podmiotów występujących w łańcuchu dostaw żywności były także przedmiotem rozważań instytucji europejskich, które wskazywały na zasady, którymi winni kierować się przedsiębiorcy w toku prowadzonej działalności. Wskazać w tym miejscu należy przede wszystkim na raport pt. „Poprawa wyników rynkowych: wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw”¹² przygotowany przez Grupę Zadaniową ds. Rynków Rolnych, niezależną grupę ekspertów wysokiego szczebla powołaną przez Komisję Europejską, oraz dokumenty Komisji Europejskiej (dokument „Zielona księga w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów spożywczych i niespożywczych między przedsiębiorstwami” z 31 stycznia 2013 r.) oraz Forum Wysokiego Szczebla do spraw Poprawy Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności¹³ (dokument „Stosunki wertykalne w łańcuchu dostaw żywności. Zasady dobrej praktyki” z 29 listopada 2011 r.). Powyższe dokumenty stanowią dorobek instytucji europejskich w zakresie definiowania dobrych praktyk oraz dobrych obyczajów w odniesieniu do produkcji rolnej i spożywczej. Wymienione w nich zachowania zarówno pożądane, jak i zakazane stanowią punkt wyjścia dla rozumienia pojęcia dobrych obyczajów. Jedną z nieuczciwych praktyk wymienionych w dokumentach europejskich jest nieregulowanie należności w terminie. Została ona wprost zakazana w art. 3 ust. 1 pkt 1, przyjętej w dniu 17 kwietnia 2019 r. dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2019/633 w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (Dz. U. UE. L. z 2019 r. Nr 111, str. 59), która jest efektem wieloletnich prac instytucji europejskich opisanych w powyższych dokumentach.

Drugą z przesłanek pozwalających na ustalenie, że przewaga jest wykorzystywana w sposób nieuczciwy jest zagrożenie albo naruszenie istotnego interesu drugiej strony. Praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową w przypadku naruszenia, a nawet zagrożenia istotnego interesu słabszej strony stosunku

¹⁰ wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 27 marca 1996, sygn. Akt XVII Amr 5/96, Legalis nr 42608.

¹¹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 czerwca 2007, sygn. akt V ACa 371/07, LEX nr 519282.

¹² Improving market outcomes - Enhancing the position of farmers in the supply chain, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/amtf-report-improving-markets-outcomes_en.pdf, dostęp: 1 kwietnia 2019 r.

¹³ A. Piszcz, Komentarz do art. 7 [w:] M. Namysłowska, A. Piszcz (red.), Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnym i spożywczymi. Komentarz. Warszawa 2017.

prawnego. Zagrożenie powoduje, że naruszenie interesu nie musi wystąpić, a dojść może wyłącznie do potencjalnej możliwości naruszenia interesu dostawcy, które ostatecznie nie musi wystąpić¹⁴, przy czym zagrożenie to musi być realne¹⁵.

Uprawdopodobnienie bezprawności praktyki opisanej w punkcie I.1) sentencji decyzji (CENA)

Spółka w kwestionowanych wzorcach umowy dostawy oraz umowy kontraktacji, zobowiązywała się do „zapłaty wynagrodzenia, ustalanego w odniesieniu do poszczególnych dostaw w formie dopuszczalnej przepisami prawa, a w szczególności ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych. Cena była ustalona przez Strony w ramach zasady swobody kontraktowania, w sposób nie naruszający interesów żadnej ze stron” (§ 3 ust. 2). Cena, o której mowa powyżej, uwzględniała jakość produktów rolnych dostarczanych w danej dostawie, termin dostawy czy też warunki rynkowe (m. in. wielkość popytu i podaży) obowiązujące w dniu zawierania Zamówienia szczegółowego (§ 3 ust. 3).

Wszyscy dostawcy wskazani w sentencji decyzji związani byli z Rauch Polska umową zawartą na podstawie wzorców umowy dostawy oraz umowy kontraktacji, w związku z czym uzasadnione jest stwierdzenie, iż Rauch Polska stosował względem swoich dostawców praktykę polegającą na niejasnym sposobie ustalania ceny.

Do przedmiotowo istotnych elementów (*essentialia negotii*) umowy sprzedaży oraz umowy kontraktacji należą: określenie przedmiotu świadczenia oraz ustalenie ceny¹⁶. Mimo nazwania przez Rauch Polska wzorca umownego stosowanego z dostawcami umową dostawy, w istocie obowiązki stron oraz przedmiot świadczenia sprowadzały się do przeniesienia własności określonej ilości owoców z dostawcy na Rauch Polska, za co zobowiązuje się on zapłacić cenę.

Jednocześnie wskazać należy, iż w stosunku do dostawców będących producentami rolnymi zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 945 ze zm., dalej: u.o.n.r.r.). Przedsiębiorcy nabywając owoce od producenta, zobowiązani są do zawarcia umowy w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej. Jednym z elementów jaki powinien znaleźć się w umowie jest cena, po której dostawca zobowiązuje się sprzedać owoce (art. 38q ust. 1 pkt 3 i 1a u.o.n.r.r. w zw. z art. 1 ust. 2 lit. i w zw. z art. 168 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 1308/2013 ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych). Regulacje te nie dotyczą dostawców niebędących jednocześnie producentami (np. skupy owoców, pośrednicy). Jednakże umowa, o której mowa, niezależnie od formy jej zawarcia (forma pisemna jest korzystna dla obu stron umowy ze względów dowodowych), powinna zawierać ustalenia co do ceny, tj. albo wskazanie jej nominalnej wysokości albo dokładne określenie sposobu jej wyliczenia.

Analiza umów uzyskanych w toku postępowania wskazała na problem niejasnego sposobu jej wyliczenia. Przedsiębiorcy stosują w relacjach z dostawcami owoców opracowane przez siebie wzorce umowne. Na podstawie wzorca przygotowywane są umowy zawierane następnie z dostawcami. Ustalenie ceny należy do *essentialia negotii* tego rodzaju umowy.

¹⁴ Wyrok SA w Poznaniu z dnia 11 października 2005 r., sygn. akt I ACa 230/05, LEX nr 175164.

¹⁵ A. Piszcz, Komentarz do art. 7...

¹⁶ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1025 ze zm., dalej: k.c.).

Prawo przewiduje możliwość wskazania w umowie sposobu ustalania ceny, w miejsce określenia jej w wartości nominalnej (art. 536 k.c.), jednakże zastosowanie zasad obliczania ceny musi pozwolić stronie na jej obliczenie.

Kryteria ustalenia ceny określone we wzorcu umownym stosowanym przez Rauch Polska są na tyle szerokie, że w istocie nie istnieje realny sposób jej obliczenia, ponieważ jest ona uzależniona od okoliczności, które są trudno mierzalne. Kryterium warunków rynkowych zawierające w sobie m. in. wielkość popytu i podaży to kryteria wskazywane w umowach jako podstawa obliczenia ceny. Jednym z kryteriów ustalenia ceny jest także jakość dostarczanych produktów oraz termin dostawy. Umowa nie precyzuje w żadnym stopniu jaki wpływ na cenę mają powyższe kryteria. Tego typu postanowienia dają daleko posuniętą dowolność ustalenia ceny przez przedsiębiorcę silniejszego, ustalającego wzór umowy, bez jednoczesnej możliwości weryfikacji zastosowanych obliczeń przez drugą stronę. Producent owoców bądź pośrednik jest zatem zobowiązany dostarczyć owoce do przetwórcy, natomiast nie zna podstawy obliczenia ceny ich sprzedaży.

W ocenie Prezesa UOKiK, dobrym obyczajem w stosunkach, które są przedmiotem postępowania, jest podanie kontrahentowi ceny bądź miarodajnego sposobu jej obliczenia. Cena jest jednym z głównych elementów umowy, podstawowym świadczeniem otrzymywanym przez dostawcę, w związku z czym dla zapewnienia równości stron umowy i tożsamego zakresu wiedzy dotyczącej jej realizacji, obie strony powinny posiadać informacje w zakresie warunków przedmiotowo istotnych. Dostawca decydując się na zawarcie umowy, gdzie wskazana jest ilość towaru, który jest on zobowiązany dostarczyć, powinien mieć możliwość kalkulacji ceny.

Zachowanie Spółki godzi także w interes dostawcy, ponieważ powinien on znać cenę, po której zobowiązuje się dostarczyć wyprodukowane przez siebie towary, w momencie podpisania umowy lub jak najszybciej po jej zawarciu. Opisane działania naruszają w sposób istotny interes ekonomiczny dostawcy, ponieważ niejasne kryteria ceny nie zabezpieczają go przed arbitralnymi działaniami Spółki, umożliwiając jej ustalenie cen na poziomie nieuzasadnionym panującymi warunkami rynkowymi. Wobec powyższego wskazanie w umowie ceny bądź ceny minimalnej, a przynajmniej kryteriów pozwalających na jej przybliżone ustalenie, leży w interesie dostawcy.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe uprawdopodobnia, że praktyka Rauch Polska polegająca na wskazaniu w umowach dostawy oraz umowach kontraktacji sposobu ustalenia ceny za skupowane owoce przy użyciu niejasnych kryteriów, uniemożliwiających dostawcy określenie jej wysokości jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi dostawcy, co powoduje, że praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową o której mowa art. 7 ust. 2 u.p.n.w.p.k.

Uprawdopodobnienie bezprawności praktyki opisanej w punkcie 1.2. sentencji decyzji (OPÓŹNIENIA)

Zgodnie z § 3 ust. 5 wzorców umownych wskazanych powyżej, termin płatności za dostarczone owoce wynosił 14 dni od daty dostawy (umowa kontraktacji) bądź dostarczenia faktury (umowa dostawy), co potwierdzają wyjaśnienia Spółki oraz załączone zestawienie płatności (załącznik do pisma Rauch Polska z dnia 25 stycznia 2019 r.). Materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że wobec dostawców wskazanych w sentencji decyzji doszło do

przekroczenia terminów płatności za dostarczone owoce zarówno w 2017 jak i 2018 roku. Opóźnienia wahają się od kilku do ponad 40 dni.

W ocenie Prezesa UOKiK, praktyka określona w art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k., polegająca na nieuzasadnionym wydłużaniu terminów płatności może przyjmować dwie postacie, tj. zakreślanie niezgodnego z prawem, zbyt długiego terminu płatności lub niedotrzymywanie umówionego terminu płatności i popadanie przez silniejszą stronę w opóźnienie względem dostawcy bądź nabywcy. Obie praktyki zmierzają do nieuzasadnionego wydłużenia terminu (momentu) płatności dla drugiej strony.

Zgromadzony w toku prowadzonego postępowania materiał dowodowy, w ocenie Prezesa UOKiK uprawdopodobnia, iż Rauch Polska stosował wobec swoich dostawców praktykę polegającą na niedotrzymywaniu wynikających z umów terminów płatności za skupione owoce.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 118, dalej: ustawa o terminach zapłaty), wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki tj. wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Termin zapłaty określony w umowie nie może jednak przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony w umowie wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem, że ustalenie to nie jest rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela (art. 7 ust. 3 ustawy o terminach zapłaty). Powyższe przepisy są punktem wyjścia dla oceny kwestionowanej praktyki.

Zapłata za dostarczony towar miała nastąpić w terminie 14 dni od daty dostawy bądź dostarczenia faktury w zależności od rodzaju umowy zawartej przez dostawców. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać, w ocenie Prezesa UOKiK, wydłużanie terminu płatności przez nabywcę towaru dysponującego silną pozycją i znaczną przewagą względem swoich dostawców. Podmioty, które dostarczają owoce do Rauch Polska, zobowiązane są do dokonania płatności swoim dostawcom, którymi często są małe, rodzinne gospodarstwa rolne, a także regulowanie innych bieżących zobowiązań finansowych. Brak płatności ze strony Spółki powoduje, że mogą one nie posiadać wystarczających środków na dokonanie płatności swoim dostawcom, przez co skutki stosowanej praktyki dotyczą szerokiego kręgu podmiotów, w tym także producentów owoców.

Dobry obyczaj w stosunkach między dostawcami a nabywcą produktów rolno-spożywczych to zapłata za nabyte towary w ustalonym terminie płatności. Zasada uczciwości kupieckiej oraz lojalności względem kontrahenta przewiduje, że strony umowy powinny wywiązywać się ze swoich zobowiązań terminowo i nie wykorzystywać słabszego położenia swojego kontrahenta. Opóźnienia w płatnościach względem dostawców niewątpliwie naruszają te zasady, ponieważ dostawca wywiązuje się ze swojego zobowiązania i dostarcza owoce w umówionym terminie, nie otrzymując terminowo należnego wynagrodzenia. W ocenie Prezesa UOKiK, nierealizowanie płatności w ustalonym przez strony terminie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Istotnym interesem dostawców owoców jest otrzymywanie wynagrodzenia w terminie. Istotność tego interesu przejawia się w możliwości utraty płynności finansowej w przypadku braku płatności na czas. Przekraczanie terminów płatności zagraża istotnemu interesowi dostawcy, ponieważ może zachwiać prowadzoną przez niego działalnością. Brak środków w terminie może narazić dostawcę na szkody w postaci obowiązku zapłaty kar umownych względem jego kontrahentów czy też naliczeniem odsetek, jak również koszty związane z finansowaniem opóźnionej płatności.

Spółka w toku postępowania przedłożyła listy referencyjne wystawione przez dostawców wymienionych w sentencji decyzji, z których wynika, że Spółka jest, w ocenie dostawców, rzetelnym partnerem biznesowym. Należy jednak zaznaczyć, że Prezes UOKiK może podejmować działania w każdej sprawie, w której dopatry się praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową oraz naruszony zostaje interes publiczny. Interes należy analizować obiektywnie, dlatego też subiektywne przekonanie dostawców dotyczące braku naruszenia bądź zagrożenia ich interesów, nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla przyjęcia, że do zagrożenia takiego interesu nie doszło. Zgromadzony w sprawie materiał uprawdopodobnia, że Spółka nie regulowała należności w terminie.

W ocenie Prezesa UOKiK, powyższe uprawdopodobnia, że praktyka Rauch Polska polegająca na nieregulowaniu w terminie zobowiązań za nabyte owoce, prowadzące w konsekwencji do nieuzasadnionego wydłużania terminów płatności, jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i zagraża istotnemu interesowi dostawcy. Powoduje to, że opisana praktyka może zostać uznana za nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową, o której mowa art. 7 ust. 2 i art. 7 ust. 3 pkt 4 u.p.n.w.p.k.

Ad B. Złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę

Oprócz uprawdopodobnienia wyżej omówionych przestank, warunkiem pozwalającym na wydanie decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK, o której mowa w art. 27 ust. 1 u.p.n.w.p.k., jest zobowiązanie się przez przedsiębiorcę do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków.

Zobowiązanie może polegać na podjęciu działania bądź zaniechania, w zależności od tego, jaka postać zachowania przedsiębiorcy będzie niezbędna do wyeliminowania praktyk.

W przedmiotowej sprawie, Rauch Polska w piśmie z dnia 12 sierpnia 2019 r. przedstawił propozycję podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie skutków zakwestionowanych przez Prezesa UOKiK praktyk.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż przesłanka złożenia przez przedsiębiorcę zobowiązania w trybie art. 27 ust. 1 w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi została spełniona.

Ad C. Uznanie przez Prezesa UOKiK nałożenia obowiązku wykonania przedłożonych przez przedsiębiorcę zobowiązań za celowe.

Rauch Polska w odpowiedzi na postawione zarzuty przedstawiła zobowiązanie do zaprzestania stosowania praktyk wskazanych w postanowieniu nr RBG-59/2018. Treść zobowiązania jest jednoznaczna i precyzyjna oraz umożliwia skontrolowanie jego wykonania, a przedmiot zobowiązania pozostaje w bezpośrednim związku z zarzucanymi

praktykami. Istotne znaczenie ma fakt, iż Spółka zadeklarowała zmiany w stosowanych praktykach z dostawcami owoców i modyfikację wzorca umownego z własnej inicjatywy.

Wskazać należy, iż wdrożenie zaproponowanych przez Przedsiębiorcę działań ma na celu zaniechanie zakwestionowanych praktyk w pełnym zakresie (zmianę ich w ten sposób, aby odpowiadały przepisom ustawy o przewadze kontraktowej). Realizacja zobowiązania pozwoli poprawić sytuację dostawców owoców w relacjach z Rauch Polska.

Rauch Polska zobowiązał się do zmiany wzorców umownych. Spółka zdecydowała się na uporządkowanie procesu zawierania umów z dostawcami będącymi jednocześnie producentami owoców poprzez wprowadzenie trzech rodzajów umów.

Dostawcy, będący producentami, będą otrzymywać informacje o cenie minimalnej (w umowach kontraktacji na owoce) bądź określonej z góry cenie zakupu (w umowie kontraktacji na warzywa). Jednocześnie Rauch Polska zdecydował się na zawarcie we wszystkich umowach z producentami postanowień dotyczących:

1. niezwłocznej płatności za dostarczone produkty, jednak nie później niż w terminie 14 dni,
2. możliwości zweryfikowania badań jakości, przy czym koszt takich badań pokrywać będzie strona, dla której wyniki okażą się niekorzystne,
3. możliwości odstąpienia przez producenta od dostawy określonej partii w przypadku braku porozumienia ze Spółką w zakresie ceny. Producent będzie uprawniony do dokonania dostawy na rzecz dowolnie wybranego podmiotu bez ponoszenia negatywnych konsekwencji umownych.

Rauch Polska zdecydował się na zwiększenie udziału kontraktacji w łącznych zakupach Spółki. W następnych latach Rauch Polska Sp. z o.o. zobowiązuje się do zwiększania kontraktacji od Producentów, tak aby udziały Producentów w zakupach na poszczególne lata wzrosły następująco:

do 2020 r. - o min. 2 punkty procentowe

do 2021 r. - o min. 4 punkty procentowe

do 2022 r. - o min. 6 punkty procentowe

względem udziałów w 2018 r.

W ocenie Prezesa UOKiK, umowa kontraktacji sprzyja budowaniu relacji między stronami oraz gwarantuje dostawcy pewien poziom cenowy dostarczanych produktów. Niewątpliwie zwiększenie udziału producentów w dostawach Spółki przyczynia się do ochrony interesu dostawców. Co więcej, zwiększenie udziału producentów przyniesie pozytywne skutki nie tylko dla dostawców i Spółki, ale może stanowić dla innych uczestników rynku przykład dobrej współpracy producentów z przetwórcą, która przynosi korzyści obu stronom. Bezpośrednie dostawy do Spółki pozwolą dostawcom na pominięcie pośredników i otworzą możliwość wynegocjowania korzystniejszych warunków finansowych oraz organizacyjnych. Rauch Polska zobowiązał się do zwiększania rokrocznie udziału producentów w zakupach Spółki.

W celu zwiększenia świadomości dostawców w zakresie praw i obowiązków wynikających z umów proponowanych przez Rauch Polska zobowiązał się do przeprowadzenia czterech szkoleń informacyjnych dotyczących w szczególności terminów płatności, usprawnienia

komunikacji na linii dostawca - Spółka oraz zmian w zakresie fakturowania. W ocenie Spółki szkolenia te przyczynią się do skrócenia faktycznego terminu płatności, na który wpływ ma przede wszystkim dostarczenie niezbędnych dokumentów do Rauch Polska przez dostawcę.

Spółka zobowiązała się również do przeprowadzenia audytu płatności wszystkich dostaw owoców wykonanych od 12 lipca 2017 r. do dnia wydania niniejszej decyzji i sprawdzenia, czy doszło do nieuregulowania należności bądź przekroczenia terminu płatności. W przypadku ustalenia, że doszło do nieuregulowania należności lub przekroczenia terminu płatności Rauch Polska zobowiązał się do zapłaty należności oraz wypłacenie ustawowych odsetek za opóźnienie.

Przyjęte zobowiązanie zmierza do wyeliminowania praktyk kwestionowanych przez Prezesa Urzędu w postanowieniu nr RBG - 59/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r. o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Zobowiązanie Spółki do podjęcia opisanych powyżej działań znacząco poprawia sytuację dostawców, a także powoduje, że efekt postępowania rozciąga się na wszystkich dostawców dostarczających do Rauch Polska. Jednocześnie, przyjęcie zobowiązania pozwoliło na skrócenie przebiegu postępowania dowodowego oraz osiągnięcie głównych celów decyzji zobowiązującej, a mianowicie szybkiego i efektywnego załatwienia sprawy dla dobra interesu publicznego.

W takim stanie faktycznym i prawnym - mając przede wszystkim na względzie złożone przez Spółkę zobowiązanie zmierzające do zaniechania praktyki niejasnego sposobu ustalenia ceny oraz wyeliminowania opóźnień w płatnościach, a także do usunięcia skutków opóźnień w stosunku do dostawców, oraz ścisłą współpracę ze strony Przedsiębiorcy, jak również bieżącą i szybką komunikację z organem - Prezes UOKiK zdecydował się zaakceptować zobowiązanie przedsiębiorcy.

Termin realizacji zobowiązania dostosowany został do działań, do których zobowiązał się Przedsiębiorca. Działania wynikające ze zobowiązania będą realizowane przez Rauch Polska zgodnie z przyjętymi przez Prezesa UOKiK terminami. Ustalony model postępowania Rauch Polska zobowiązał się stosować również w kolejnych latach.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

Ad II. Obowiązek składania informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 27 ust. 3 u.p.n.w.p.k., elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa UOKiK obowiązku składania w terminie wyznaczonym przez Prezesa UOKiK informacji o stopniu realizacji zobowiązań, m. in. w formie sprawozdania z wykonania nałożonego zobowiązania.

Mając na uwadze powyższe, Prezes UOKiK nałożył na Spółkę obowiązek poinformowania Prezesa UOKiK o stopniu realizacji zobowiązania oraz przedłożenia dowodów potwierdzających jego wykonanie poprzez:

1. przedłożenie wzorców umownych „Umowa kontraktacji owoców i warzyw producent” - dla rolników indywidualnych, „Umowa kontraktacji owoców Grupy Producentkie, Zrzeszenia, Spółdzielnie”, „Umowa kontraktacji warzyw Producent” stosowanych przez Rauch Polska wraz z przykładowymi umowami zawartymi z dostawcami owoców przez ww. spółkę (po 5 umów z każdego wzorca) - w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji,

2. przedłożenie informacji Spółki o procentowym udziale kontraktacji w łącznych zakupach Spółki w danym roku, w terminie do 10 stycznia roku następnego, tj. odpowiednio do 10 stycznia 2020 r. za 2019 r., do 10 stycznia 2021 r. za 2020 i do 10 stycznia 2022 r. za 2021 r.

3. przedłożenie programu szkoleń oraz listy uczestników 4 szkoleń, o których mowa pkt. III Zobowiązania - w terminie do 15 maja 2020 r.,

4. przedłożenie informacji dotyczącej wprowadzenia wewnętrznego monitorowania płatności, w szczególności wskazanie sposobu funkcjonowania monitorowania oraz pracowników Spółki odpowiedzialnych za jego funkcjonowanie w zakładach Spółki - w terminie 2 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji,

5. przedłożenie wyników audytu płatności za skupione owoce wraz z zestawieniem płatności, w którym wskazane będą przypadki nieuregulowania należności, bądź przekroczenia terminu płatności przez Rauch Polska - w terminie do 10 stycznia 2020 r.,

6. przedłożenie dowodów dokonania zapłaty należności głównej wraz z odsetkami, zgodnie z pkt. V i VI Zobowiązania - w terminie do 10 kwietnia 2020 r.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w punkcie II sentencji decyzji.

Pouczenie

Na podstawie art. 29 u.p.n.w.p.k. w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm., dalej: k.p.c.) **od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie** do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **za pośrednictwem** Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie **miesiąca** od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 785 ze zm.), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1.000 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zgodnie z art. 105 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1 - § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

*Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Piotr Adamczewski*

Otrzymują:

1. Rauch Polska sp. z o.o.

reprezentowana przez:

[***]

2. a/a